Eiropas Parlaments
2024-2029

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2025/2145(DEC)

5.12.2025

ATZINUMS

Sniegusi Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Budžeta kontroles komitejai

par Eiropas Savienības 2024. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, III iedaļa — Komisija
(2025/2145(DEC))

Atzinuma sagatavotāja: *Evin Incir*

PA_NonLegDec

ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta kontroles komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut turpmāk minēto:

1. atgādina, ka Migrācijas un patvēruma pakta (“Pakts”) īstenošana ir stūrakmens jaunajai migrācijas un patvēruma pārvaldības sistēmai Eiropas Savienībā, kas 2026. gada vidū tiks piemērota visās dalībvalstīs; tam ir augsta politiskā prioritāte, lai nodrošinātu uzticamu ES politiku šajā jomā un izpildītu saistības pret pilsoņiem; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt, ka Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanai ir pieejams pietiekams skaits darbinieku, tostarp atbilstošs skaits darbinieku, kuri varētu sniegt atbalstu dalībvalstīm visu Pakta aspektu īstenošanā; uzsver, ka patvēruma un migrācijas jomā Komisijai vajadzētu koncentrēties tikai uz to, turklāt cilvēkresursus un darba laiku nevajadzētu izšķērdēt saistībā ar nevēlamu Pakta pārskatīšanu, ņemot vērā to, ka Paktu pavisam drīz sāks piemērot; norāda, ka konsekventa un efektīva uzraudzība un izpilde migrācijas un patvēruma pārvaldības jomā visās dalībvalstīs ir svarīga; uzsver, ka Pakta īstenošana sniedz iespēju stiprināt ES tiesību aktu, tostarp pamattiesību saistību, saskaņotu piemērošanu; uzsver, ka Pakta sekmīgai īstenošanai ir nepieciešama ne tikai juridiska transponēšana, bet arī praktiska sadarbība ar dalībvalstīm attiecībā uz atgriešanas, robežu pārvaldības un atpakaļuzņemšanas nolīgumiem ar trešām valstīm;

2. atgādina par savu apņemšanos ievērot uz pierādījumiem balstītas un pārredzamas politikas veidošanas principus; šajā sakarā norāda, ka nav veikti ietekmes novērtējumi vairākiem tiesību aktu priekšlikumiem, ar kuriem ievieš būtiskus un sistēmiskus grozījumus ES tiesiskajā regulējumā migrācijas un patvēruma pārvaldības jomā; norāda, ka *EUAA* faktu lapas, kas kalpoja par pamatu tās priekšlikumam par kopējā drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī, nav darītas publiski pieejamas;

3. atzinīgi vērtē Migrācijas un patvēruma pakta kopīgo īstenošanas plānu, kas tika iesniegts 2024. gada 12. jūnijā; vienlaikus atgādina Komisijai par Parlamenta kā viena no likumdevējiem lomu šajā procesā; turklāt aicina Komisiju piešķirt Parlamentam pilnīgu piekļuvi valstu īstenošanas plāniem, valstu ārkārtas rīcības plāniem un dalībvalstu valsts stratēģijām, lai nodrošinātu efektīvu īstenošanas procesa uzraudzību, turklāt atgādina, ka tad, kad Komisija Padomē apspriež ar Pakta īstenošanu saistītus jautājumus ar dalībvalstīm, tai saskaņā ar lojālas sadarbības principu būtu jādalās ar attiecīgajiem dokumentiem ar Parlamentu;

4. atzinīgi vērtē progresu *AMIF* un IDF līdzekļu apguvē, tomēr pauž bažas par to, ka trūkst detalizētu publisku datu par valstu izdevumiem, un aicina izveidot vienotu ES līmeņa tiešsaistes pārredzamības portālu iekšlietu fondiem; tomēr pauž bažas par to, ka ir grūti iegūt detalizētus un visaptverošus datus par izdevumiem, jo īpaši tiem, kas ir dalībvalstu dalītā pārvaldībā, un tas kavē budžeta lēmējinstitūcijai īstenot pienācīgu uzraudzību; atzinīgi vērtē 2025. gada budžetā paredzēto palielinājumu robežu pārvaldībai un pietiekama finansējuma nodrošināšanai Pakta īstenošanai un uzstājīgi mudina šo pieeju nākamajā gadā turpināt;

5. uzsver, ka ir jānodrošina pienācīgs un savlaicīgs Savienības finansējums dalībvalstīm un Savienības aģentūrām, lai veicinātu Savienības tiesību aktu netraucētu īstenošanu patvēruma un migrācijas jomā; aicina Komisiju uzraudzīt un palīdzēt savlaicīgi virzīt

administratīvos, operatīvos un juridiskos pasākumus, kas dalībvalstīm un Savienības aģentūrām jāveic, lai līdz 2026. gada vasarai Paktu pilnībā īstenotu;

6. norāda, ka 2024. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem Savienībā neatbilstīgi ieceļojušo migrantu skaits samazinājās; atzinīgi vērtē Komisijas pastāvīgos centienus sadarboties ar trešām valstīm, kas ir Savienības kaimiņvalstis, lai novērstu neatbilstīgu migrāciju izcelsmes vietā un sekmīgi integrētu trešo valstu valstspiederīgos, kuri uzturas likumīgi; uzsver, ka, piešķirot līdzekļus partneriem, kas iesaistīti migrācijas pārvaldībā ārpus ES, ir vajadzīga rūpīga uzraudzība un pienācīga rūpība, lai nodrošinātu saskaņotību ar ES standartiem, tostarp attiecībā uz pamattiesībām; mudina Komisiju palielināt pārredzamību un pārskatatbildību attiecībā uz Savienības iekšlietu fondu plānošanu un īstenošanu trešās valstīs; aicina izveidot pārredzamu un neatkarīgu cilvēktiesību uzraudzības mehānismu attiecībā uz ES iekšlietu fondiem trešās valstīs; atzinīgi vērtē Komisijas centienus uzlabot solidaritāti un atbildības dalīšanu starp dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz tām, kuras visvairāk skar migrācijas un patvēruma problēmas; atkārtoti aicina Komisiju atbalstīt Savienības aģentūras un dalībvalstis efektīvu meklēšanas un glābšanas operāciju koordinēšanā Vidusjūrā un nodrošināt, ka šādas darbības tiek veiktas saskaņā ar starptautiskajām un Savienības tiesībām;

7. atzinīgi vērtē to, ka Komisija pastāvīgi uzrauga tiesiskuma kritērijus, izmantojot tiesiskuma instrumentu kopumu, tostarp gada ziņojumu par tiesiskumu, kura nodaļās ir sīki izklāstītas atsevišķas un sistēmiskas problēmas saistībā ar tiesiskumu dažādās dalībvalstīs un ļauj visaptveroši analizēt situāciju un tās attīstību katrā dalībvalstī un kurā 2024. gadā pirmo reizi tika iekļautas četras paplašināšanās procesā iesaistītās valstis; joprojām pauž bažas par to, ka ikgadējais ziņojums par tiesiskumu, kurā tonis ir pārāk diplomātisks un nav skaidri nošķirtas individuālas un sistēmiskas problēmas, var radīt risku, ka daži no nopietnākajiem tiesiskuma pārkāpumiem varētu tikt novērtēti kā mazāk nozīmīgi; mudina Komisiju strādāt pie tā, lai pilnībā īstenotu Parlamenta ieteikumus par to, ka būtu jāizveido ES mehānisms demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām, kā izklāstīts Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā[1], un nodrošināt, ka tiesiskuma kritēriju novērtējumi kļūst precīzāki un kvalitatīvāki, pamatojoties ne tikai uz tiesību aktu grozījumiem, bet arī uz konkrētiem un neatkarīgiem pierādījumiem par to praktisko piemērošanu; uzsver, ka, lai gan Savienībai pieejamais instrumentu kopums ir ievērojami paplašināts, tā efektivitāte ir atkarīga no saskaņotas un konsekventas piemērošanas visās ES iestādēs; aicina lielāku uzmanību pievērst konkrētām valstīm pausto ieteikumu īstenošanai, paredzot arī laika grafikus un izmērāmus kritērijus; aicina Komisiju sīki izklāstīt iespējamās sekas noteikumu neievērošanas gadījumā, tostarp atsaukties uz konkrētiem instrumentiem, arī budžeta instrumentiem un finansēšanas nosacījumiem; atkārtoti pauž nostāju, ka ziņojumā būtu jāietver visas LES 2. pantā minētās vērtības, jo tās nevar aplūkot atsevišķi; uzsver, ka ir jāizveido Eiropas tiesiskuma pusgads ar skaidru struktūru ar noteiktiem atskaites punktiem un visu ES iestāžu aktīvu ieguldījumu; uzsver, ka šim ikgadējam ciklam ir jābalstās uz stabiliem un objektīviem rādītājiem un skaidri jānorāda, ka tiesiskuma pārkāpumi nekad nav nenozīmīgi un ka jebkādu trūkumu gadījumā būtu jāveic pasākumi, kas ir analogi tiem, kurus piemēro Eiropas pusgada

[1] Eiropas Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi (2015/2254(INL)) (OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.).

ietvaros;

8. pauž nožēlu par Komisijas lēmumu, kurā secināts, ka Ungārijā ir izpildīts Hartas horizontālais veicinošais nosacījums attiecībā uz tiesu neatkarību, un kurš ļāva Ungārijas iestādēm sākt pieprasīt atmaksu no Savienības līdzekļiem līdz pat aptuveni 10,2 miljardu EUR apmērā; atkārtoti norāda, ka Komisijas lēmums ir nelikumīgs, kā apgalvots Parlamenta iesniegtajā un izskatīšanā esošajā lietā pret Komisiju lietā C-225/24; aicina Komisiju stingri ievērot nosacītības principu un nodrošināt, ka Savienības līdzekļi netiek piešķirti gadījumos, kad turpinās sistēmiski tiesu iestāžu neatkarības vai tiesiskuma pārkāpumi;

9. pauž bažas par kavēšanos Komisijas procedūrās attiecībā uz piekļuves piešķiršanu dokumentiem; atgādina Komisijai ir nekavējoties jānovērš šie trūkumi saskaņā ar Parlamenta 2023. gada 13. jūlija rezolūcijā[2] paustajiem ieteikumiem;

10. pauž dziļas bažas par to, ka Komisija joprojām nav iesniegusi izpildes pasākumus un turpmākus likumdošanas pasākumus saistībā ar Parlamenta ieteikumiem par *Pegasus* un līdzvērtīgas spiegprogrammatūras izmantošanu; atgādina Komisijai, ka tai ir jāievēro Savienības iestāžu lojālas sadarbības princips un jāpilda Pamatnolīgumā un Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu noteiktie pienākumi, kā arī bez liekas kavēšanās jāiesniedz rīcības plāns spiegprogrammatūras ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai Savienībā, pilnībā izmantojot visus pieejamos leģislatīvos un neleģislatīvos līdzekļus, kas paredzēti Līgumos.

[2] Eiropas Parlamenta 2023. gada 13. jūlija rezolūcija par publisku piekļuvi dokumentiem — gada ziņojums par 2019.–2021. gadu (2022/2015(INI)) (OV C …, 17.7.2024.), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0295_LV.html.

PIELIKUMS. PIENESUMA DEKLARĀCIJA

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu atzinuma sagatavotāja apliecina, ka, gatavojot atzinumu, pirms tā pieņemšanas komitejā viņa savā atzinumā ir iekļāvusi pienesumu, kas ir par jautājumiem, kuri attiecas uz lietas priekšmetu, un kas saņemts no šādiem interešu pārstāvjiem, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru[3], vai no šādiem trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvjiem:

1. Interešu pārstāvji, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru
Transparency International EU / EU Transparency: 501222919-71
2. Trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvji
Nav

Par šī saraksta sagatavošanu ir atbildīga vienīgi atzinuma sagatavotāja.

Ja fiziskas personas sarakstā ir identificētas ar vārdu, amatu vai ar abiem, atzinuma sagatavotāja apliecina, ka viņa ir iesniegusi attiecīgajām fiziskajām personām Eiropas Parlamenta paziņojumu par privātumu Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kurā ir izklāstīti nosacījumi, kas attiecas uz to personas datu apstrādi, un ar šādu apstrādi saistītās tiesības.

[3] Iestāžu nolīgums (2021. gada 20. maijs) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par obligātu pārredzamības reģistru (OV L 207, 11.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	3.12.2025
Galīgais balsojums	+: 46 –: 25 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Pernando Barrena Arza, Nikola Bartůšek, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Damien Carême, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Fabienne Keller, Mary Khan, Alice Kuhnke, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Katarina Barley, Anna Maria Cisint, Markéta Gregorová, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Javier Moreno Sánchez, Jan-Christoph Oetjen, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Maciej Wąsik
Reglamenta 216. panta 7. punktā minētie deputāti, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Stefano Cavedagna, José Cepeda, Pietro Fiocchi, Andrey Kovatchev, Marcos Ros Sempere, Michał Szczerba, Catarina Vieira

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS ATKLĀTAIS BALSOJUMS

46	+
PPE	Magdalena Adamowicz, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Caterina Chinnici, Lena Düpont, Monika Hohlmeier, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Verena Mertens, Ana Miguel Pedro, Oliver Schenk, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Katarina Barley, José Cepeda, Marina Kaljurand, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Marcos Ros Sempere, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Alice Kuhnke, Leoluca Orlando, Catarina Vieira

25	-
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Pietro Fiocchi, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Sebastian Tynkkynen, Maciej Wąsik
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Ewa Zajączkowska-Hernik
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Susanna Ceccardi, Anna Maria Cisint, Marieke Ehlers, Fabrice Leggeri, Petra Steger, Tom Vandendriessche, Alexandre Varaut
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Damien Carême, Estrella Galán, Ilaria Salis

1	0
PPE	Nadine Morano

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:
+ : par
- : pret
0 : atturas